

Tilsynserklæring for skoleåret 2021/2022 for Rudolf Steiner skolen i Gentofte, Vidar Skolen:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 157020	Skolens navn: Rudolf Steiner skolen i Gentofte, Vidar Skolen
----------------------	---

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Annelise Dahlbæk

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
07-10-2021	5. klasse	Matematik	Naturfag	Annelise Dahlbæk
07-10-2021	3. klasse	Tysk	Humanistiske fag	Annelise Dahlbæk
07-10-2021	4. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Annelise Dahlbæk
07-10-2021	7. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Annelise Dahlbæk
07-10-2021	9. klasse	Samfundsfag	Humanistiske fag	Annelise Dahlbæk
07-10-2021	8. klasse	Øvefag	Praktiske/musiske fag	Annelise Dahlbæk
15-03-2022	2. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Annelise Dahlbæk
15-03-2022	4. klasse	Håndarbejde	Praktiske/musiske fag	Annelise Dahlbæk
15-03-2022	6. Klasse	Tysk	Humanistiske fag	Annelise Dahlbæk
15-03-2022	7. klasse	Eurytmi	Praktiske/musiske fag	Annelise Dahlbæk
05-05-2022	3. klasse	Skuespil	Praktiske/musiske fag	Annelise Dahlbæk
06-05-2022	2. klasse	Billedkunst	Praktiske/musiske fag	Annelise Dahlbæk

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Spredningen af klassetrin og fag har været rimelig fyldestgørende inden for de tre fagområder: humanistiske, naturvidenskabelige og praktisk musiske fag. Det kan dog bemærkes, at de naturvidenskabelige fagområder kun har været observeret i meget begrænset omfang. Det skyldes primært sygdom blandt lærerne de dage jeg har ført tilsyn.

De tre besøgsdage er indledt med morgenmøde på lærerværelset med informationer og uformel snak om dagen.

På besøgsdagene har tilsynet haft frokostmøde med ledelsen, hvor ledelsen har informeret om de mest centrale områder af skolens virksomhed siden sidste tilsyn, dels gennem skriftlige kommunikationer, dels i dialog..

Observationerne har dermed dannet et rigtig godt fundament for vurdering af bl.a. elevernes standpunkt, undervisningens organisering og variation i arbejdsformer m.m..

Dataindsamlingen har været:

1. Observationsmetoder: tilskuer- og deltagerobservation, strukturerede og ustrukturerede observationer.
2. Spørgemetoder: Standardiseret åbent interview, uformelle samtaleinterview samt uformelle drøftelser i pauser, der kan give anledning til refleksion og udsagn om undervisning og læring.
3. Dokumentarmetoder: Undervisningsmaterialer, fotos, artefakter, læreres besvarelse af diverse didaktiske spørgsmål, skolens hjemmeside af møder og skolens hjemmeside

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Der er konkret observeret undervisning i dansk, tysk, engelsk og samfundsfag, hvoraf tysk var et uanmeldt besøg. Det er tilsynets vurdering, at eleverne gives gode muligheder i de humanistiske fag for at være aktive med faget på mange forskellige måder.

I faget samfundsfag har eleverne rimelig gode anledninger til at demonstrere, hvordan og i hvilken grad, de kan anvende den viden de har erhvervet sig både i undervisningen og i fritiden gennem veltilrettelagte refleksionsopgaver.

Tilsynet vurderer, at eleverne i en del fag overvejende er reproduktive og i mindre grad reflekterer fagligt indholds samfundsmæssige relevans.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Der er konkret observeret undervisning i matematik.

Tilsynet vurderer, at eleverne i overvejende grad er reproduktive og produktive i undervisningen.

Tilsynet vurderer, at eleverne ikke reflektere opgavers relevans i et hverdags- og samfundsmæssigt perspektiv.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Der er konkret observeret undervisning i håndarbejde, eurytmi og ler-forløb i projektugen. Desuden indgår 3. classes skuespil i projektugen også i vurderingen af skolens undervisning inden for det praktisk musiske fagområde.

.Tilsynet vurderer at eleverne gives gode muligheder for at være aktive med de praktisk musiske på forskellige måder.

Tilsynet bemærker, at eleverne i særlig grad er perciperende og producerende i fagene og i mindre grad reflekterende.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Der er konkret observeret undervisning i 2. og 7. klasse. Eleverne arbejder både med mundtlig og skriftlig fremstilling. På skolens hjemmeside fremgår det, at undervisningen planlægges med afsæt i forenklede fælles mål for faget dansk.

Det har ikke været muligt, at få adgang til lærernes mere specifikke undervisningsplaner, så vurderingen baseres alene på observationer og skolens overordnede fagplaner på hjemmesiden.

Tilsynet vurderer, at elevernes standpunkt i faget dansk er godt i relation til de fire fagområder: læsning, fremstilling, fortolkning og kommunikation.

Kommunikation og omgangsformer i klasseværelset demonstrerer en rimelig grad af koncentration og opmærksomhed, hvilket bidrager til et godt læringsmiljø.

Det kan observeres, at elevernes aktivitetsniveau kan være svingende, primært når undervisningen fortrinsvis baseres på spørgsmål/svar-metoden, som ofte foregår mellem læreren og én elev.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Der er konkret observeret undervisning i 5. klasse. Der arbejdes både mundtligt og skriftligt med matematikstykker og matematiske begreber. Data er indhentet dels fra den observerede dobbeltlektion, dels fra fagplanerne på skolens hjemmeside.

Faget opdeles i fire hovedområder med afsæt i Forenklede fælles mål for matematik, hvor betegnelsen "Matematisk kompetence" dog er ændret til "matematik i anvendelse". På hjemmesiden fremgår flg som kompetencemål efter 6. klasse:

Matematik i anvendelse

- Elever kan handle med overblik i sammensatte situationer med matematik
- Elever kan udvikle og bevare fantasi og idérigdom

Tal og algebra

- Elever kan anvende rationale tal og variable i beskrivelser og beregninger
- Elever kan opdage og vurdere sammenhænge i tallenes verden

Geometri og måling

- Elever kan anvende geometriske figurer og beregne enkle mål

Statistik og sandsynlighed

- Elever kan udføre egne statistiske undersøgelser
- Elever kan beregne enkle sandsynligheder

Indholdet i de observerede lektioner var primært inden for området Tal og algebra. Der arbejdes med kopisider fra et norsk materiale, som er udarbejdet af en norsk Steinerlærer. Kopimaterialet handler om "Regning med hele tall" og indeholder opgaver med addition, subtraktion, division og multiplikation.

- Elever kan lægge tre og fire to-cifrede tal sammen
- Elever kan sætte 2-10 to- eller fem-cifrede tal i en korrekt regnevenlig opstilling.
- Elever kan arbejde både individuelt og i grupper

Tilsynet vurderer, at elevernes standpunkt i matematik er tilfredsstillende. De fleste elever er i stand til at løse de aktuelle matematikopgaver. Enkelte har behov for hjælp enten fra en klassekammerat eller læreren.

Det bemærkes, at eleverne efter løsning af 16 additionsopgaver skal skrive 17 andre additionsopgaver ind med fyldepen i deres kladdehæfter.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Der er konkret observeret undervisning i 4. klasse. Der arbejdes både mundtligt og skriftligt med færdigheds- og vidensmål, der er formuleret på skolens hjemmeside. Skolen formulerer mål, som skal være nået efter 3., 6. og 9. klasse, som dermed ikke følger Forenklede fælles mål for engelsk. Målene er ikke opdelt i færdigheds- og vidensmål, men præsenteret i 23 punktopdelte udsagn.

I den observerede undervisning arbejdes med temaet "Zoo", hvor eleverne tegner dyr fra zoologisk have, i deres kladdehæfter. De skriver dyrenes engelske betegnelse af fra tavlen, hvor læreren har skrevet en lang liste. Hvis elever har tegnet dyr, som ikke fremgår af tavlen, hjælper læreren med den engelske betegnelse.

Tilsynet vurderer, at elevernes standpunkt i engelsk er rimelig tilfredsstillende. Eleverne bruger en del tid på at tegne dyr, som ikke i udgangspunktet har med færdigheds- og vidensmålene i engelsk at gøre.

Tilsynet bemærker, at eleverne kan spørge læreren om den engelske betegnelse for et dyr, men ikke selv har adgang til fx ordbøger, så eleverne i større udstrækning kan være selvhjulpne.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Prøvefri skole jf. §8a, stk. 6

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Der er konkret observeret undervisning i dansk, matematik, engelsk, tysk, samfundsfag, håndarbejde og eurytmi. Tilsynet vurderer, at elevernes standpunkt står mål med, hvad der kan forventes på de observerede klasstrin.

På skolens hjemmeside fremgår det, at Vidar skolen reetablerede sig i 1976. Skolen har, siden 1983 haft en 12. klasse. Fra 2018 har skolens 11. og 12. klasse været HF ungdomsuddannelse. Skolen betegner 9.-12. klasse som ungdomsuddannelse. Grundskolen defineres derfor primært for 1.-8. klasstrin.

Der er aktivt tilbudt undervisning i de fagopdelinger, som kendetegner Waldorfpædagogikken (Rudolf Steiner). Det er et kendetegn ved pædagogikken, at den fokuserer på en holistisk, dvs. en både kognitiv, affektiv og psykomotorisk tilgang til undervisning og læring. Der er dermed tale om undervisningstilbud, der både taler til hoved, krop, sanser og følelser. Undervisningen er tilrettelagt, så metoder møder netop denne holistiske tilgang til læring og udvikling.

På skolens hjemmeside er det specifikt formuleret, hvilke tematiseringer undervisningen består af på de forskellige klasstrin, så progressionen i læring og udvikling bliver gennemskuelig og begrundet.

Det overordnede indtryk af Vidar Skolen er, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Tilsynet vurderer, at skolen i formål og virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre, samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Tilsynet vurderer, at elevernes forberedelse til det danske samfund ikke eksplicit kommenteres på skolen hjemmeside. Tilsynet vurderer imidlertid, at skolen i hele sin virksomhed søger at vise, hvordan både sociale og læringsmæssige værdier prioriteres gennem udvikling af et godt fællesskab hvor alle tager ansvar.

Tilsynet bemærker, at skolen i sit formål ikke italesætter, hvordan eleverne gennem skolegangen forberedes til at leve i det danske samfund. Det kan dog bemærkes, at progressionen i grundskolen stiler mod en større selvstændighed og dermed handlekraft hos den enkelte elev, hvilket i nogen udstræk kan relateres til det ansvar det enkelte individ har i et samfund med frihed og folkestyre.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Demokratisk dannelse er her defineret som sammenhængen mellem tre grundlæggende evner (Wolfgang Klafki):

- Evnen til selvbestemmelse – over sine individuelle levevilkår samt medmenneskelige, erhvervmæssige, etiske og religiøse meninger.
- Evnen til medbestemmelse – over udformningen af vores fælles kulturelle, samfundsmæssige og politiske forhold.
- Evnen til solidaritet – ikke kun med andre i samfundet men også med dem, der ikke lever i et demokratisk samfund.

På Vidar skolen kommer disse tre grundlæggende evner til udtryk fx således: Selvbestemmelse: Eleverne har mulighed for selvbestemmelse i forbindelse med arbejde med forskellige projekter og gruppe- eller individuelt baserede opgaver.

Medbestemmelse: Eleverne har et elevråd, som har mulighed for medbestemmelse. Medlemmerne er demokratisk valgt i klasserne. På skolens hjemmeside fremgår bl.a. at: "... at eleverne gennem arbejdet opnår viden om og erfaring med demokratiske arbejds gange".

Solidaritet: Elever tilskyndes til at anerkende og respektere forskellighed, ved at udvise tolerance overfor hinanden og elever i andre klasser.

Det er tilsynets vurdering, at skolen i hele sit virke og i fokusering på udvikling af social kompetence, lægger vægt på demokratisk dannelse.

Både i undervisningen og i det sociale fællesskab fremstår både lærere og ledelse som eksemplariske rollemodeller for eleverne i forhold til at forstå og vise respekt, i modsætning til at formode og dømmes. Kommunikation og sprogbrug bærer præg af en anerkendende tilgang.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Tilsynets indtryk er, at Vidar Skolen både i undervisningen og i hele skolens virksomhed og værdigrundlag bidrager til at styrke elevernes kendskab til, respekt for, men også forståelse for de grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, som både forstås i det nære miljø såvel som i en global sammenhæng.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Det er ikke tilsynets vurdering, at der specifikt benyttes kønsopdelte aktiviteter i undervisningen, men at eleverne gives mulighed for også at arbejde kønsopdelt i situationer og aktiviteter, der pædagogisk taler for det.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Kønsligestilling er et emne, som Vidar Skolen ikke har haft særligt fokus på, ud over, at der i arbejdet med respekten for menneskerettigheder også indirekte ligger et fundament for kønsligestilling.

Skolen har elever og ansatte, som identificerer sig med og forstår en variation af køn og kønsforståelser. Skolen demonstrerer dermed en anerkendende og tolerant indstilling til og kulturel forståelse i forhold til kønsidentiteter. Anerkendelsen af kønsligestilling på skolen, viser sig i forskelligheden både i lærergruppen, og at der mellem klasserne demonstreres et stor grad af fokus på kønsligestilling på skolen.

Tilsynet vurderer dermed, at skolen har stor opmærksomhed på kønsligestilling som en central værdi.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Hjemmeside og ledelse oplyser, at skolen har to elevråd. Det ene råd er for elever fra 5.-8. klasse. Det andet er for 9. klasse-2.HF.

En læsevejleder indkalder mellemskolen til møder en gang om måneden. I overskolen er det en overskoleleder og skolens rektor, som indkalder en gang om måneden.

Der formuleres dagsordener til og skrives referater fra hvert møde.

Der følges op på beslutninger, såsom indkøb af forskellige relevante områder (opslagstavler, stævner, kaffemaskine,

ting til elevkøkkenerne m.m.). Ledere og kontaktpersoner sørger for, at elevrådet får mulighed for at deltage i relevante konferencer. Der ud over deltager elevrådsformanden på hvert bestyrelsesmøde, hvor der afsættes 15 min. til diverse relevante informationer og initiativer.

Tilsynet har fået adgang til dagsordener og referater, hvoraf det bl.a. fremgår at elevrådet samarbejder med skolen om beslutninger vedr.:

- Nyt basketball-net ved gymnastiksalen
- Udbedring af sheltertaget
- Nye udfordringer på legepladsen
- Fodboldbane
- Reoler i klasserne
- Udluftning i omklædningsrummene

Det er tilsynets vurdering at elevrådet har aktivt medbestemmelse i forhold, der fremstår relevante for elevernes trivsel.

Desuden er det tilsynets vurdering, at elever gives demokratiske muligheder for at tilkendegive synspunkter og ønsker på fx indretning af rammer for klasseværelser og udearealer, som på mange måder kan have afgørende betydning for elevernes læringsmiljø og dermed motivation.

Det skal dog også bemærkes, at elevrådet på mellemtrinnet udtrykker sig kritisk forhold til graden af inddragelse i beslutningsprocesserne.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolens ledelse oplyser, at der fra næste skoleår udsendes en personalehåndbog, som netop italesætter og giver anvisninger om den skærpede og personlige underretningspligt.

Tilsynet vurderer, at skolen netop i år har taget initiativ til at understøtte ansattes personlige skærpede underretningspligt gennem retningslinjer i personalehåndbogen.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Skolens ledelse oplyser, at den personlige indberetningspligt har været gennemgået for alle lærere. Skolen har også fokus på dette område, når de en gang om måneden har møder med skolepsykolog, sagsbehandler mf.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Ja

21.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
Skoleforeningennk	Brogårdsvej 61 2820 Gentofte	20000,00
Paula og Axel Nissens Legatnk	c/o Valdal Advokatfirma Svanemøllevej 25 2100 Kbh. Ø	50000,00

21.2 Angiv den samlede størrelse af alle donationer i kr. eksklusive moms.

72000,00 kr.

22. Tilsynets sammenfatning

Tilsynets besøg med observation og dialog både med elever, lærere og ledelse, har været en meget positiv oplevelse, selvom Coronasituationen dels har begrænset besøg og dermed observationer, men også har haft indflydelse på planlagte besøg med sygdom blandt lærerne.

Jeg er generelt blevet mødt af et venligt og åbent personale, både hvad angår ledelse, administration og lærere. Ligeledes har det været en positiv oplevelse, at eleverne har vist interesse og nysgerrighed overfor min tilstedeværelse og min interesse for deres aktiviteter. Det forstår jeg som en god åbning til en dialog om undervisning, med henblik på forståelse, kvalificering og udvikling.

Målet for tilsynet er dels at føre kontrol med, i hvilken grad skolen står mål med folkeskolen, dels at afdække i hvilken grad skolen opdrager og underviser eleverne til at kunne begå sig i et samfund som det danske med frihed og folkestyre. Den åbne dialog både med lærere og ledelse har givet rigtig god mulighed for netop at få afdækket dette. Det er imidlertid også tilsynets ønske, at samtaler om observationer og refleksioner kan bidrage til udvikling både for lærere, ledelse og for tilsynet. Sparring og udveksling af synspunkter kan være grobund for både kompetence- og skoleudvikling.

Der er rimelig god og nem adgang til informationer om Vidar Skolen, bl.a. gennem dokumenter og præciseringer af pædagogikken på hjemmesiden. Det kan dog anbefales at lærere/ledelse omsætter de mere generelle færdigheds- og vidensmål til en specifik års- eller halvårsplan. Det vil utvivlsomt kaste et bedre lys over, hvad og hvorfor

eleverne beskæftiger sig med forskellige tematiseringer inden for fagene i løbet af skoleåret.

Det kan anbefales, at lærerne støttes i at anvende varierede involveringsteknikker, for dermed aktivt at involvere flere elever i undervisningen. Undervisning, der primært er tilrettelagt som klasseundervisning med spørgsmål, der stilles af lærere, kan i nogle situationer være en god form, men når spørgsmålet er stillet og én elev bliver bedt om at svare, ses det ofte, at mange af de andre elever mister interessen og opmærksomheden. Det kan derfor også anbefales, at lærere forstår og praktiserer undervisningsdifferentiering som et bærende pædagogisk princip fremfor noget, der gøres ind imellem. Det vurderes dog, at den nok mere turbulente rammesætning af skolen i indeværende skoleår, pga. Corona, nødvendigvis også må have haft indflydelse på rammesætning af undervisning, materialer m.m.

Det er umiskendeligt, at filosofien bag Waldorfpædagogikken har været aktivt synlig i organisering af elevernes læreprocesser og i hele skolens virksomhed. Konceptet er en positivt accepteret præmis for lærere og ledelse, og praktiseres med stor og engagerende samvittighed. Det ses tydeligt, at undervisningen tilrettelægges holistisk, så eleverne er både kognitivt, affektivt og psykomotorisk aktive. Der er dermed tale om undervisning for hoved, krop, følelser og sanser.